

Asia: VN/16661/2026

Valtioneuvoston asetus asuinrakennusten energia-avustuksista vuosina 2026-2027

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoja luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi asuinrakennusten energia-avustuksista vuodelle 2026–2027. Museovirasto esittää asetuksesta sekä siihen liittyvästä muistiosta seuraavat huomionsa:

Asetuksessa energian kulutuksen ja toisaalta energiatehokkuuden parantumisen arviointi liittyy ainoastaan energiatodistuksiin arvioitavaan ja laskennalliseen kulutukseen. On rakennusten pitkäjänteiselle ylläpidolle epäedullista, etteivät ylläpitotoimet – esimerkiksi ikkunoiden kunnostus ja tiivistys – paranna laskennoissa annettavia arvoja, vaan parannusta saavutetaan vain rakennusosien vaihtamisella tai rakennuksen rakennusfysikaalisiin ominaisuuksiin kajoamalla. Tämä synnyttää epäkohdan, joka edistää korjaus- ja kunnostuskelpoisten rakennusosien ennen aikaista vaihtoa. Kuitenkin sekä kustannusten että ympäristövaikutusten osalta esimerkiksi ovien tai ikkunoiden kunnostaminen ja tiivistäminen voivat olla kaikkein tehokkain tapa energiansäästöön. Yleensä kunnostuksessa toimenpiteen ympäristövaikutukset jäävät uusien rakennusosien tuottamista ja asentamista kevyemmiksi.

Muistion kohdassa 4 arvioitujen vaikutusten joukosta puuttuu selvitys avustusten vaikutuksesta rakennettuun kulttuuriympäristöön ja sen säilymiseen.

Ongelmallista on myös se, etteivät energiatodistuksessa annettavat luokitukset ja käytettävät laskentatavat huomioi massiivisten ja yksiaineisten rakenteiden etuja verrattuna rakenteellisesti monimutkaisempiin kerroksellisiin rakenteisiin. Siten laskentatavat suosivat rakenteellisesti riskialttiimpia rakenteita epätasa-arvoisella tavalla suhteessa pitkäikäisiksi tunnettuihin yksiaineisiin rakenteisiin nähden.

Suojeltujen tai vielä suojelemattomien mutta kulttuurihistoriallisesta näkökulmasta arvokkaiden rakennusten osalta painavaa huolta herättävät rakennusten rakennusfysikaalisia ja/tai arkkitehtonisia ominaisuuksia raskaasti muuttavat energiasäästön toimenpiteet. Useimmissa tapauksissa rakennusten suojelu tapahtuu vasta rakennusten ollessa vähintään 50 vuoden ikäisiä. Kaiken nykyisen lainsäädännön tulisi osaltaan turvata myös tulevaisuudessa kaikenikäisen rakennetun kulttuuriympäristön säilyminen rakentamislain 5 § 4 kohdan mukaisesti: "rakentamisen on perustuttava kulttuuriarvoja luoviin ja säilyttäviin ratkaisuihin siten, että historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kulttuuriympäristöjä ei turmella ja rakentamisessa mahdollistetaan myös uusien arvorakennusten ja uusien kulttuuriympäristöjen syntyminen."

Malmberg Jonas
Museovirasto